

Plán vývoje vědecké činnosti Ústavu českých dějin FF UK

Plán vývoje vědecké činnosti Ústavu českých dějin FF UK

Ústav českých dějin FF UK jako profilové vědecko-pedagogické pracoviště v oblasti českých dějin chce vedle své základní, tj. pedagogické práce, také postupně propojovat badatelské aktivity svých pracovníků tak, aby při zohlednění svých dosavadních badatelských zaměření usiloval o ucelené přístupy k jednotlivým etapám českých dějin. Zároveň chce úžeji propojit svoji pedagogickou a vědeckou činnost a učinit vědecký výzkum přímou součástí studia.

Aby tento záměr mohl splnit, spolupracuje také s předními badatelskými pracovišti v České republice – především s Historickým ústavem AV ČR, ale také Ústavem pro dějiny UK/Archivem UK, Historickým archivem Armády české republiky – i v zahraničí; součástí této spolupráce je i účast pracovníků Ústavu v mezinárodních historických komisích a grémiích.

Časový horizont zamýšlených i realizovaných projektů je vymezen jejich povahou – většinou jde o projekty střednědobé, pohybující se v rozmezí 3 – 5 let, kam lze počítat mezinárodní projekty, jiné budou pravděpodobně delší – jde zejména o výzkum současné české historické kultury, dějin vedlejších zemí Koruny české či vývoj osídlení českých zemí ve středověku.

Ústav zaměří v následujícím období svoji badatelskou pozornost na následující oblasti: Seminář českých středověkých dějin

Zajišťuje výuku českých středověkých dějin v kontextu střeoevropských a evropských dějin. Jeho badatelské zaměření je orientováno na 1/ dějiny středověkého osídlení českých

zemí, 2/ výzkum problematiky historické antropologie středověkého člověka a 3/ na společensko-politické a kulturní svazky uvnitř zemí Koruny české ve 14. – 17. století. Výzkum využívá nejmodernějších metod medievistiky a je prováděn se silným zřetelem k intersciplinaritě. Seminář českých raně novověkých dějin

Zajišťuje výuku českých dějin 16. – 18. století, zejména s přihlédnutím s vnitřním dějinám Zemí koruny české a jejich vzájemných vztahů, k dějinám politických systémů zemí střední Evropy a k dějinám každodenního života a kultury. Svěbytnou oblast bádání tvoří historická demografie. Tato bádání zohledňují nejnovější přístupy k výzkumu raného novověku, neboť právě ve výzkumu tohoto období došlo v posledních desetiletích k velmi významným metodologickým a metodickým inovacím; zároveň to také byl výzkum českého raného novověku, který znamenal největší přínos pro metodický vývoj české historické vědy v 70. a 80. letech. Vzhledem k těmto skutečnostem se pracovníci semináře rozhodli napsat příručku Úvod do studia raného novověku a ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR se podílejí i na významných mezinárodních badatelských projektech, Příručka náboženských dějin, Politická kultura raně novověkého státu. Seminář novodobých českých dějin

Vědecko-výzkumná orientace Semináře je soustředěna na české dějiny 18.- 20. století nahlížená v širších historicko-prostorových souvislostech. orientuje se zejména na tato témata: 1/ české národní hnutí v habsburské říši, 2/ česko-německé vztahy v Rakousku-Uhersku, 3/ česká společnost v ČSR 1918 – 1938, 4/ ČSR v roce 1945, 5/ ČSR v letech 1948 – 1992 v kontextu dějin „východního bloku“ s důrazem na 70. a 80. léta, 6/ národnostní problematika v ČSR po r. 1948, 7/ Rozpad Československa v r. 1992, 8/ Československá a česká společnost v periodickém tisku 20. stol., 9/ Informace sdělovacích prostředků jako historický pramen, 10/ české regionální dějiny. Seminář teorie a metodologie historické vědy

Seminář zajišťuje výuku předmětů teoretické a metodologické přípravy studentů historie na FF UK a také didaktiky dějepisu.

Badatelská činnost Semináře je zaměřena na výzkum ve třech základních oblastech: 1/ českého dějepisectví raného novověku a 20. století v širších dobově podmíněných souvislostech vědeckého vývoje a sociálně politického prostředí, 2/ na výzkum soudobé české historické kultury, zejména mediálního obrazu české minulosti, jak jej vytvářejí Česká televize a Český rozhlas a 3/ na teorii a praxi školního dějepisu jako svébytné součásti historické kultury. Za nedílnou součást své činnosti považuje Ústav českých dějin také přenos nových poznatků do širší kulturní veřejnosti, zejména mezi veřejnost učitelskou. Doc. PhDr. Zdeněk Beneš Praha, září 2001
